

Foto: CCO Pixabay

ACER-søksmålet // EUs energipakke 4

Morten Harper, utredningsleder i Nei til EU, oktober 2019

Nei til EU saksøker Erna Solberg

Nei til EU går nå til søksmål mot statsminister Erna Solberg om å ikke gjennomføre EUs energipakke 3 fordi stortingsvedtaket om norsk tilslutning til ACER er ugyldig.

07. nov. 2018

Pressemelding, EØS, Energi og naturressurser, ACER, Landsmøte 2018

Grunnlovens grenser: § 26.2 vs 115

§ 26.2: Suverenitet som er «lite inngripende» overføres med minst 50% av stemmene i Stortingssalen, med begrunnelse i påstått konstitusjonell praksis.

§ 115: «For å sikre den internasjonale fred og sikkerhet eller fremme internasjonal rettsorden og samarbeid **kan Stortinget med tre fjerdedels flertall samtykke i at en internasjonal sammenslutning som Norge er tilsluttet eller slutter seg til, på et saklig begrenset område** skal ha rett til å utøve beføyelser som etter denne Grunnlov ellers tilligger statens myndigheter, dog ikke beføyelse til å forandre denne Grunnlov. Når Stortinget skal gi sitt samtykke, bør, som ved behandling av grunnlovsforslag, minst to tredjedeler av dets medlemmer være til stede. Bestemmelsene i denne paragraf gjelder ikke ved deltagelse i en internasjonal sammenslutning hvis beslutninger bare har rent folkerettslig virkning for Norge.»

Den norske krona svekkes

Økonomi. Den norske krona er markert svekket så langt denne uka. En av årsakene kan være svake boligpriser i Sverige. Foradag formiddag omsattes en euro for 9,75 kroner. Onsdag rakkde kusen 9,80 kroner. Kan sju dager, alle i slutten av 2008, har euronkursen vært høyere enn onsdag. Ifølge DNB Markets. Nordas senioranalytiker Joachim Eriksen-bendisen skriver i sin morgnapport at norske kroner nå beveger seg relativt i takt med svenske kroner. ©NTB

Foto: NTB scanpix

Larve øydebla bjørkeskog

Lauvmark. Siden 2001 har 10 000 kvadratkilometer bjørkeskog blitt lagt brakk i Nord-Norge, Nord-Sverige og Nord-Finland. Årsaken er sommerfluglarven lauvmark, som det siste åra har fått bedre levekår langt nord grunna klimaendringar. Lauvmarken har i alle ide utsette områda frå gammalt av. Kule vindar har tidlegare hindra bestanden frå å vekse, fordi eggja til sommerfluglarna går når det er kaldare enn 30 minusgrader. Så kalde dagar har det blitt færre av, skriv NRK. ©NTK

• EUs energibyrå

Vil ha Acer. Olje- og energiminister Terje Svøviks (Frp) får kritikk for måten ministren har presentert saka om Acer på.

Kritikk mot regjeringas Acer-framstilling

Professor Peter Ørebach ved Universitetet i Tromsø er sterkt kritisk til Olje- og energidepartementet si framstilling av Acer-saka.

Departementet sende nyle tre proposisjonar til Stortinget som om dei blir vedtatt, vil Kystne Norge til EUs energiregulatormyndighet Acer. Peter Ørebach, professor ved Universitetet i Tromsø og ekspert på EU-rett, er svært kritisk til måten olje- og energiminister Terje Svøviks (Frp) har presentert saka på. Slik han ser det vil norsk tilslutning til Acer vere ein ein sidede avgjørsjon av norsk lovgivning myndigheits.

– Med dette vil vi kaste vrak på grunnleggjande prinsipp i om dei blir vedtatt, vil Kystne Norge til EUs energiregulatormyndighet Acer. Peter Ørebach, professor ved Universitetet i Tromsø og ekspert på EU-rett, er svært kritisk til måten olje- og energiminister Terje Svøviks (Frp) har presentert saka på. Slik han ser det vil norsk tilslutning til Acer vere ein ein sidede avgjørsjon av norsk lovgivning myndigheits.

– Med dette vil vi kaste vrak på grunnleggjande prinsipp i Grunnloven»

«Med dette vil vi kaste vrak på grunnleggjande prinsipp i Grunnloven»

Peter Ørebach, professor ved Universitetet i Tromsø

Innvandrere har lavere lønn

Arbeidsl. Innvandrere i Norge tjener i snitt mindre enn resten av befolkningen, men i noen yrker, som blant og skaplerene, tjener innvandrerne mest i snitt. I september 2016 var gjennomsnittlig månedslønn for lønnsstatistikere i Norge på 43.300 kroner. Innvandrere hadde tilsvarende en månedslønn på 38.000 kroner, melder Statistisk sentralbyrå, SSB. Det er første gang SSB har laget lønnsstatistikk for innvandrere. Det påpeker at det er store forskjeller innad blant innvandrere. ©NTB

Foto: NTB scanpix

Klart for oppstart på Maria

Olje. Utbyggingen av Maria-feltet i Norskehavet har blitt gadd raskere og blir billigere enn forventet. Produksjonen starter i desember. Olje- og gassfeltet ligger 240 kilometer nordvest for Trondheim. Helge anslagsene inneholder det 25,9 millioner kubikkmeter svovelfri olje, 1,32 millioner tonn NGL og 2,31 milliarder SML-gas. Det skal etter planen produsere i 22 år. – Produksjonsstarten skjer i desember. Dette er om lag 10 måneder tidligere enn opprinnelig plan, skriver Oljedirektoratet. ©NTB

Frykter slutten med krav til enkeltrom

BERPRODUKSJON

En av Norges største bringsorbønder frykter at han må legge ned etter at Arbeidstilsynet krevde enkeltrom til alle hans 70 sesongarbeidere. I sommer besøkte Arbeidstilsynet over 40 bærproducenter i Sogn og Fjordane. Nå har de sendt ut varsel om pålegg til flere av produsentene. En av dem som har fått pålegg fra Arbeidstilsynet er bringorbønder Petter Andresen i Lærdal. Han ansetter hver sommer rundt 70 sesongarbeidere som til sammen plukker mellom 70 og 80 tonn bringebær. Det gjør ham til en av Norges største bringebærproducenter. Nå skriver Sogn Avis at Andresen har fått et varsel om at han vil bli slått ut av regjeringen til alle sesongarbeiderne. – Det vil si at jeg blir pålagt å bygge 70 soverom. Jeg har ingen sjans til å foreta en slik investering i høst som vil stå tomme minst 46 uker i året. Jeg ser ingen mulighet om å erverve huse drift, sier Andresen til avisen.

Fikk råd om å nedskalere Han sier at de fleste arbeidere i dag ber på firmamannrom at alle har tilgang til stuer, dusj, toalett og kjøkken. Han sier også at Arbeidstilsynet har varslet bøter i hundretusen kroners klassen om han ikke etterkommer pålegget. Inspektøren skal ha kommet med råd om at han burde nedskalere fra 70 til 20 mal. – Dette skjer i en tid da re-

gjeringen sier at vi skal satse på store etebarer. Da er det påfallende at Arbeidstilsynet sier at vi skal nedskalere. Vi har ingen mulighet til å bygge flere boliger heller. For meg er det komplett umulig å skjeme at Arbeidstilsynet ikke skjer skjellig på en pensler som jobber gjennom hele året og ber på bybel og disse studentene som er ber. NRK har snakket med to anner bringorbønder og Anner Vangnes Sognbær i Vik kommune som også har fått varsel om pålegg om enkeltrom. – Dette er mer eller mindre umulig å få til, sier Vangnes til NRK.

Ikke ferdig behandlet På Arbeidstilsynets nettsted står det at når arbeidsgiver tilbyr arbeidstaker innkvartering stilles det som krav at arbeidstaker som hovedregel skal ha eget soverom med vindu som kjenner.

Sesongarbeider: Petter Andresen i Frykter at han må legge ned produksjonen dersom han må bygge enkeltrom til sesongarbeiderne. Foto: Wenche Will, Dailycare

Kraftverk: Norge kan bli lagt under EUs energiregulatorbyrå Acer. Foto: Hakarvik/NTB scanpix

Jobbar med trykkløst: EUs energikommissær Günther Ottinger. Foto: EU

– Spørsmålet om kor langt vedtakskompetensen til Acer strekker seg er uavklart. Det vil velt fra er, er at i EU-etten blir hovedreglene tolka utvidende medan innseinkingar blir tolka strengt. Om Norge har eit unntak som det meiner skal gjelde, må det vere formulerd eksplisitt. Her går det likele fram at det er gjort eksplisitte unntak, seier Ørebach. – Det er kjent at organet Acer truleg vil få endra oppdraget sitt. EU i november 2016 fram den utkalla avtale energi-pakkene. Her blir det foreslått at Acer skal flyttda myndighet og utsette oppdraget.

Fakta

Acer = EUs energiregulatorbyrå. Acer vart oppretta som del av EUs tredje energipakke i 2009. Byrået har hovudkontor i Lubjana i Slovenia.

Andre tverrtemaer Dyrsk. asted.dyrsk@nacionen.no

KJELDE: STORTINGET

Bekymringer for Grunnloven

«Når det gjelder suverenitetsavståelse hersker det en unntakstilstand. I en lang rekke tilfeller har vi overført makt til internasjonale organisasjoner stikk i strid med Grunnloven.»

Eirik Holmøyvik, Professor, Universitet i Bergen

«Det er ikkje Noregs Grunnlov, men EUs som i stigande grad faktisk gjeld her til lands.»

**Erik Oddvar Eriksen,
Arena - senter for Europaforskning**

«En praksis som bygger på at folk stikker hodet i sanden, er ikke særlig til praksis. Det står om respekten for konstitusjonelle bestemmelser.»

Eivind Smith, Professor Universitetet i Oslo

Hans Petter Graver

Grunnlovens § 115 og ACER-saken

«ACER inngår i et stadig voksende nettverk av forvaltning på overnasjonalt nivå.

(...)

Denne utviklingen overfører i sum en meget omfattende myndighet fra ledelsen av det nasjonale forvaltningsapparatet til EUs organer og forvaltning.»

Staten vil avvise ACER-søksmålet med begrunnelsen

«abstrakt rettsforhold»

«...nyttig at Nei til EU har gått til sak for å få prøvet om Stortingets Acer-vedtak er ugyldig...»

Eva Nordlund

Kommentator i Nationen

Pynt og posering: Statsminister Erna Solberg (H) poserer ved Eidsvollsbryggingen under Grunnlovsjubileet, markeringen av Eidsvollsmennene sitt samhold. Foto: Børn, Ross / NTB Scanpix

En Grunnlov mest til pynt?

Kommentar
Eva Nordlund
www.nordlund@nationen.no

Grunnloven er i praksis en kontrakt mellom velgerne og velgerne. Representanter i Stortinget, en kontrakt som gir myndighet – men også setter grenser for Stortingets virksomhet. Nå har vi en grunnlovstred. Det er i seg selv alvorlig. Felles forståelse av – og spekk for – spillereglerne, er en bærebjelke for demokratiet.

Grunnlovstrøtlen Oslo Tingsrett gjeldt paragraf 115. Organisasjon Nei til EU har stævnet Staten ved statsminister Erna Solberg – med påstand om at Stortingets avgivelse av suverenitet til EUs overvåkingsorgan på energiområdet, Acer, er i strid med Grunnloven.

Under den omstridte behandlingen av EUs tredje energipakke og Acer, forsto Kristelig Folkeparti prisen ved at Stortinget skulle be Høyesterett vurdere suverenitetsavtalen, slik Grunnlovens paragraf 115 åpner for. «Stortinget kan bestrebe å uttrykke sin Høyesterett om juridiske emne.» Stortingets fjerde stente med forslaget fra KrF. Det var et tankespill. Hvorfor ikke la Høyesterett prøve om stortinget faktisk opptrer i tråd med Grunnloven?

Grunnloven er fundamentet for vår konstitusjon og vårt folkestyre. Grunnlaget for norsk selvstendighet. Eidsvollsmennene var inspirerte av ideene fra

den franske revolusjonen om liberale nasjonalstaters og liberal fredsnasjonalistene imellom. Grunnloven sikrer både det norske folkestyret og åpner for internasjonalt samarbeid mellom likeverdige stater. På samme måte som likverdige borgere imellom skulle sikre retferdig fordeling av makt i nasjonalstatene, skulle likverdi i liberal nasjonalistene imellom sikre den liberale freden. Derfor åpnet ikke Grunnloven for at Stortinget kunne avstå suverenitet på vegne av folket.

På 1960-tallet begynte tilhengerne av norsk medlemskap i EEC (senere EF, nå EU) å jobbe for en omstruktureringshjelp om å få en åpning for norsk medlemskap i EEC i Grunnloven. Resultatet ble paragraf 91, som sier paragraf 115. Den åpner for at Stortinget «med tre fjerdedels flertall på en såkalt avgrenset område kan angri riktighet, omstendighet eller rett til å endre den nåværende grunnloven. Når Stortinget skal gjøre sitt ansvar, skal minst to tredjedeler av medlemmene være til stades, som ved behandling av grunnlovframslag.

Grunnloven setter altså forbud mot å avgi suverenitet til organisasjoner Norge ikke er medlem av. Hm, og hva? Norge er ikke medlem av EU. Stortingets Acer-vedtak innebærer en slaps-formal utførelse mellom EUs overvåkingsorgan Acer, og norske borgere. Reguleringsmyndigheten for energi (RME) og på EFTA-nivå EUs overvåkingsorganet Eas. Ved Eas eller RME kan i praksis endre de beslutningene Acer fattet i Ljubljana i Slovenia. Stortinget faktisk har altså i praksis avgi myndighet til Acer. Acers beslutninger får i praksis direkte virkning for norske borgere.

Samtidig er det illovtal om at det skal

Oppsummer

Paragraf 115

1 Grunnloven åpner for å avgi suverenitet til internasjonale organisasjoner Norge er medlem av, på et såkalt avgrenset område, med tre fjerdedels flertall.

Ikke medlem av EU

2 Stortingets fjerde stente avgav suverenitet på energiområdet til EUs overvåkingsorgan Acer, som i praksis får direkte virkning for norske borgere.

Vil ikke

3 Stortingets fjerde stente uttalte KrFs forslag om å be Høyesterett vurdere suverenitetsavtalen. Solberg-regjeringen vil blant annet avvise søksmål.

Avlorig

Nå har vi en grunnlovstrid i Norge. Det er i seg selv alvorlig.

to tilsynsinstanser i EES, som ble framstilt som garanti for medlemstatenes arbeid, er en saga blott – om det noen gang har vært noe annet enn skueverk. Det er grunn til å være i tvil.

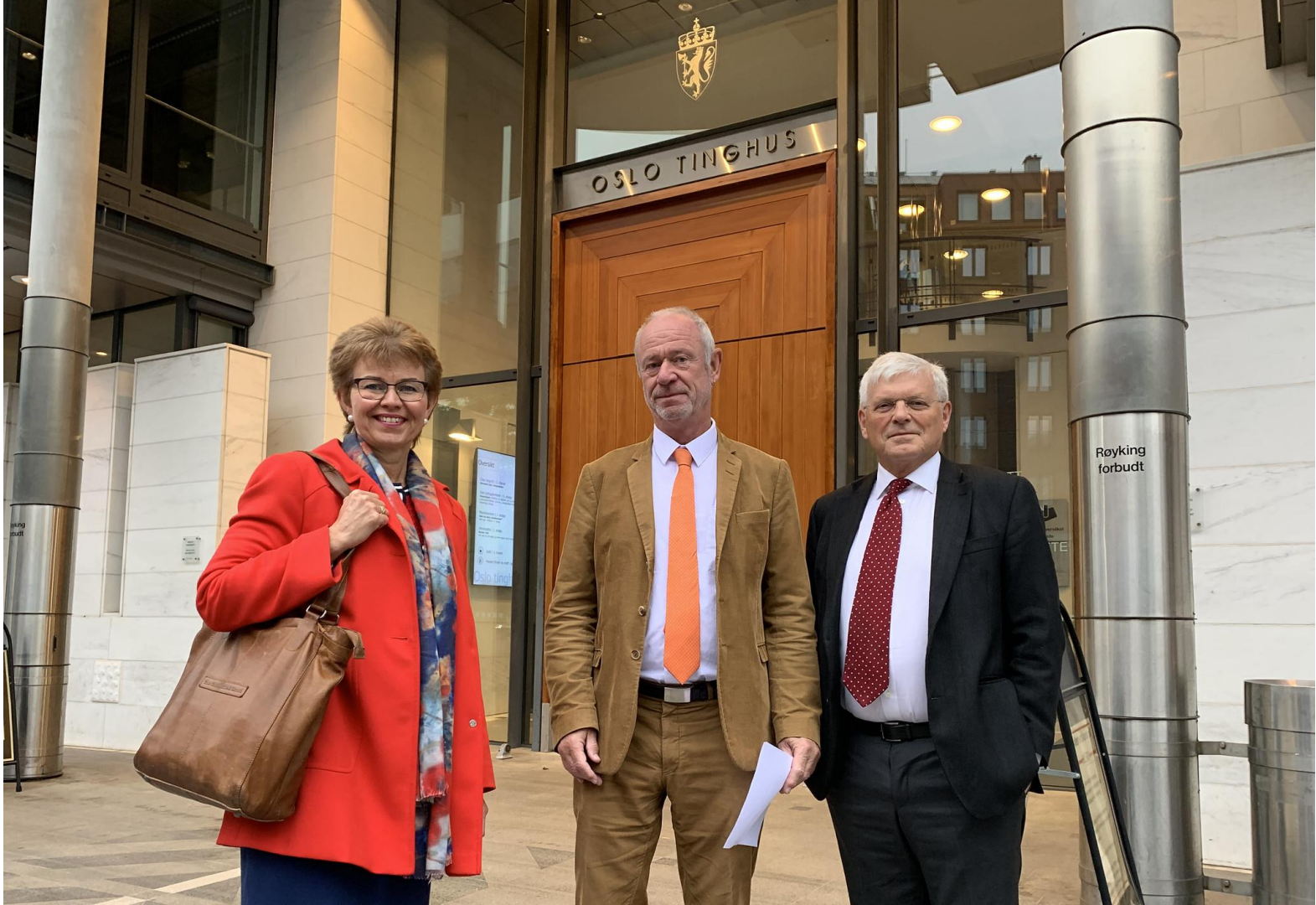
Stortingets fjerde stente avgav altså i praksis suverenitet til en organisasjon Norge ikke er medlem av. Frosedyret for å avgi suverenitet til en organisasjon Norge er medlem av (i tråd med paragraf 115) ble derfor ikke nådd. Stortingets fjerde stente et alminnelig fjerde stente. Hvordan det kunne skje? Jo, fordi Solberg-regjeringen og stortingets fjerde stente er myndighetshetsavtalen er «alle innprisinde».

Hvor i Grunnloven finner vi stortingets fjerde stente hjemmel for å definere avtalen som en avtale på energiområdet som «alle innprisinde»? Den finnes ikke. Hvor er grunnlovbestemmelsen som åpner for at suverenitet kan avgis ved alminnelig fjerde stente dersom avtalen er «alle innprisinde»? Den finnes ikke.

Dersom ser det ut til at stortingets fjerde stente, ved hjelp av å knippe lurtier i lenketrikket, kan ta seg rundt Grunnloven ved å omstrøtlen EUs tilhenger i et land som har sagt nei til EU-medlemskap i folkestemmeringen.

Men disse bakgrunnen, er det nyttig at Nei til EU har gått til sak for å få prøve om Stortingets Acer-vedtak er ugyldig fordi det ble fattet ved alminnelig fjerde stente, og ikke med tre fjerdedels flertall i tråd med paragraf 115. Regjeringens strategi er å få både søksmål utvitt, og Regjeringens advokaten følger opp. Hvordan kommenter er at det ikke går an på Grunnlovens omstendighet av stortingets vedtak for retten. Om det er tilfellet, har også Stortinget et legitimitetsproblem. Om arbeidet med å etablere en fortløpende domstol bør snart startes.

«På 40 år som advokat har jeg aldri sett noe lignende.»

Kjell Brygfjeld

Den ene av Nei til EUs to advokater i saken

FIKK NEI: Nei til EU og leder Kathrine Kleveland fikk nei på sitt krav om å gå til søksmål mot staten over norsk suverenitetsavgivelse til EU gjennom innlemmelse under energibyrået Acer.

Nei til EU kritiske til domstolens behandling i Acer-sak:

Kopierer staten

CTRL + V: Nei til EU ble nektert å søke staten å avgi suverenitet til Acer. Domstolens kjennelse er avskrift fra regjeringsadvokatens notater, mener Nei til EUs advokater.

EU

Av Jo Røed Skårderud, Trondheim

Regjeringens vedtak om å godta EUs tredje energipakke og underlegge Norge EUs energibyrå Acer har møtt stor motstand.

Avgivelses av nasjonal suverenitet krever i utgangspunktet tre firedeles flertall i Stortinget. På tross av protester ble det vedtatt med simpelt flertall å gå inn i Acer. Nei til EU varslert derfor søksmål mot staten for å ha omgått Grundloven.

11. oktober ga Oslo tingrett staten medhold i at Nei til EU skulle nektes å få prøvd saken. Domstolen mener Acer

FARTY

Acer-søksmål:

- Det har vært stor uenighet om Norge skal være en del av EUs energibyrå Acer.
- Nei til EU mener Stortinget bøy Grundlovens paragraf 115 om suverenitetsavgivelse da de innlemmet Norge i Acer.
- Nei til EU har gått til søksmål mot staten for å få innlemmelsen kjent ugyldig.
- 11. oktober avviste Oslo tingrett kravet om å behandle saken i rettsystemet.

kampen på kjempes i Stortinget, ikke i rettsdomen.

Nei til EUs advokater har nå fått gått gjennom kjennelsen i detalj og er sier de er overrasket over det de ser.

– Domstolens avgjørelse fram-

står som helt uakseptabel, sier Bent Endresen, advokat for Nei til EU.

Han reagerer sterkt på at store deler domstolens kjennelsen er klipp og lim fra regjeringsadvokatens skriftlige innlegg.

Store likheter

Klassekampen har sett over kjennelsen og regjeringsadvokatens skriftlige framlegg. En rask gjennomgang viser store likheter i teksten.

Flere steder er lengre passasjer identiske. Andre steder er det et kun gjort små om-skrivninger fra kulepunkt til sammenhengende tekst.

Advokatene mener over 90 prosent av domstolens kjennelse er direkte eller lett omskriving av regjeringsadvokatens disposisjon.

– Den framstiller kort oppsummert den ene parts anfermelser som domstolen egen drøfting, sier Endresen.

Mens regjeringsadvokatens argumentasjon utgår fra domstolens avsnitt om kjennelsen er Nei til EUs anfermelser ikke drøftet.

– Mener dere domstolen ikke har gjort en ordentlig vurde-

«Rettslig sett er det ingenting i veien for å kopiere inn partenes argumentasjon og tekst i dommen»

INA STRØMSTAD

ring av de ulike sidene av saken?

– Ja, sier Endresen.

Ikke vanlig praksis

– På 40 år som advokat har jeg aldri sett noe lignende, sier Kjell Brygfjeld, som var med å føre saken i tingretten for Nei til EU.

– Dette er helt ulikt rettspraksis. Kjennelsen skal være en vurdering av begge parters argumenter og begrunnelse for hvorfor man er enig med den ene sida. Her er det ingen vurdering, bare copypaste av rettens argumentasjon, sier Brygfjeld.

Kopiering er i orden

– Rettslig sett er det ingenting i veien for å kopiere inn parte-

nes argumentasjon og tekst i dommen, sier Ina Strømstad.

Hun er medlemsnummer med ansvar for å forklare rettsprosessen til mediene. Strømstad undersøker at hun ikke har satt seg inn i denne spesifikke kjennelsen, men snakker generelt.

– Vi får en sak presentert fra begge hold og gjør en vurdering på bakgrunn av det. Er vi i all hovedsak enig med den ene parten, kan det være hensiktsmessig og ikke mistet effektivt å gjentreke deres presentasjon, sier Strømstad.

– Er dere pålogt å drøfte begge parters argumenter?

– Vi må bevare de problemstillingene som saken reiser, men det betyr ikke nødvendigvis at vi må adressere alle argumentene som partene har kommet med, sier Strømstad.

Nei til EU har varslert at de ønsker til lagmannsretten.

– Å gå til rettslig skritt er ikke noe vi tar lett på. Jeg har fortsatt stor tillit til rettsapparatet men er skuffet over rettens behandling av saken, sier Kathrine Kleveland, leder i Nei til EU.

Nei til EU anker til lagmannsretten

- Tingretten har forstått tvistemålsloven § 1-3 feil for så vidt angår innholdet av «rettskrav».
- Tingretten har tatt feil når det er lagt til grunn at søksmålet dreier seg om et «abstrakt rettsforhold» og at Nei til EU mangler aktuell interesse i å fremme søksmålet.
- Tingretten har tatt feil når det gjelder bedømmelsen av hvor grunnleggende suverenitetsavståelsen er for det norske samfunn.

Hva skjer hvis Nei til EU får medhold?

- Gir lagmannsretten medhold i at saken kan fremmes, vil staten anke til Høyesterett.
- Likeledes hvis tingretten skulle gi Nei til EU medhold i selve suverenitetssaken, vil staten anke.

Hva skjer hvis Nei til EU får medhold?

- Regjeringen blir pålagt å stanse gjennomføringen av Energipakke 3.
- EØS-komiteens beslutning er i strid med norske grunnlovsforpliktelser.
- Er Stortingets samtykkevedtak ugyldig?
- Lovendringer og forskrifter vil trolig ikke være ugyldig.

Hva skjer hvis Nei til EU får medhold?

Regjeringen vil måtte rydde opp i situasjonen ved enten:

- a) Fremme Energipakke 3 på nytt i tråd med Grunnloven
- b) Oppheve forskrifter og foreslå reversering av lovendringer

Bakteppe

EU tar sikte på å bygge unionen videre innen 2025. Tidligere formann i EU-parlamentet, Martin Schulz, vil ha **Europas Forente Stater**.

- Bankunion
- Finansunion
- Militær union (PESCO)
- **Energiunion**

- er sentrale skritt på veien.

EUs energiunion

25. februar 2015 presenterte EU-kommisjonen meldingen om energiunionen. Nasjonale reguleringer skal erstattes av én felles EU-ramme. Målet er å gjøre energi til EUs femte frihet.

En viktig bakgrunn er at med Lisboa-traktaten fikk EU i 2009 betydelig økt myndighet på energisektoren.

EU seeks oversight powers on energy security

«EU vil fortsette å integrere
Norge fullt ut i unionens indre
energipolitikk.»

Fra EU-kommisjonens melding om energiunionen
(2015)

- EU vedtok den tredje energimarkedspakken i 2009 for et mer velfungerende **indre marked for elektrisitet og naturgass**.
- Nasjonale tiltak skal ikke hindre grensekryssende flyt, forbrukerdeltakelse eller investeringer.
- Krav til **eiermessig skille** mellom infrastruktur for energioverføring (transmisjon) og produksjon eller omsetning.
- Krav om at landene har en **uavhengig reguleringsmyndighet** for energisektoren og en uavhengig klagebehandling av reguleringsmyndighetens vedtak.

Tredje energimarkedspakke

- EU-forordning 713/2009 om opprettelse av ACER
- EUs tredje elmarkedsdirektiv
- Direktiv om et indre gassmarked
- Forordning om grensekryssende krafthandel (714/2009)

Vedtatt av Stortinget i mars 2018.

ACER – EU sitt energibyrå

European Agency for the Cooperation of Energy Regulators

- Ett av et førtitalls EU-byråer som også har håndhevings- og vedtaks-myndighet (luftfart, finans osv).
- Etablert i 2010 med sete i Ljubljana, Slovenia.
- Skal regulere elektrisitet og naturgass for et indre energimarked.
- Kan avgjøre saker der det er uenighet mellom nasjonale energimyndigheter, eller ACER mener det ikke legges godt nok til rette for grensekryssende infrastruktur.

**Kostbar kopimaskin. 55 millioner kroner for
å kopiere kopier fra ESA og ACER ...**

COLTEX
28700

EMR

EØS-tilpasning: Reguleringsmyndigheten for energi (RME)

- Det opprettes en reguleringsmyndighet for energi (RME), som er en uavhengig enhet i NVE og utenfor norsk politisk styring.
- Allerede i januar 2013 opprettet NVE en ny avdeling, Elmarkedstilsynet (ET), for å forberede seg på å ivareta regulatoroppgavene som følger av EU-regelverket.
- Elmarkedsdirektivets Artikkel 37 nr. 1 (d) fastsetter at RME **skal følge og gjennomføre** rettslig bindende vedtak fra ACER eller Kommisjonen.

ACER eller EU-kommisjonen fatter sine vedtak og oversender dem til overvåkningsorganet **ESA**. ESA fatter samme vedtak og sender dette til den nyopprettede **RME**, som så fatter samme vedtak. Det er en kostbar kopimaskin!

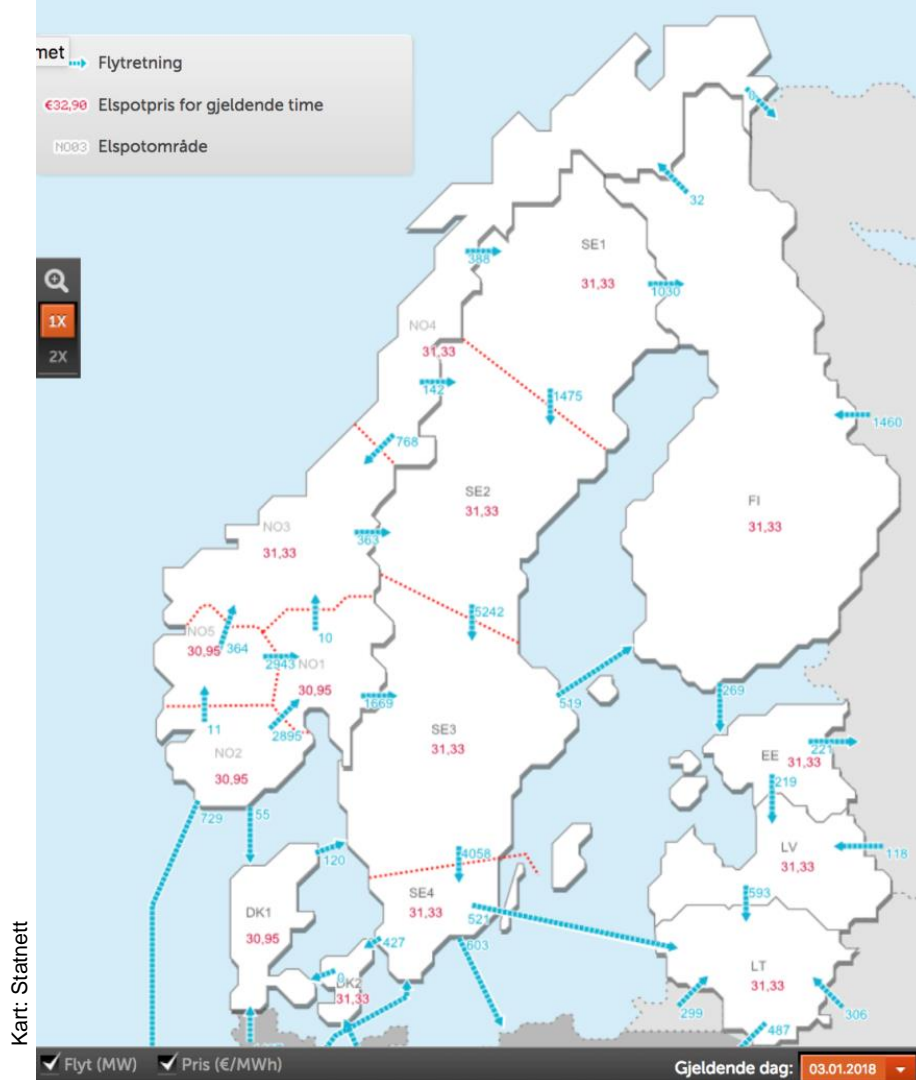
EUs forlengede arm: **Hvordan RME/ESA/ACER bestemmer**

- Skal overvåke at Norges nettplaner er i overensstemmelse med EUs planer.
- Skal forhåndslage regler for strømflyt i nye kabler.
- Skal godkjenne dersom inntektene fra utenlandskabler skal gå til annet enn kabler.
- Skal godkjenne nye kraftbørser.

Det nordiske kraftmarkedet

Et etablert system for kraftutveksling mellom landene.

I dag: Nasjonal råderett er beholdt.

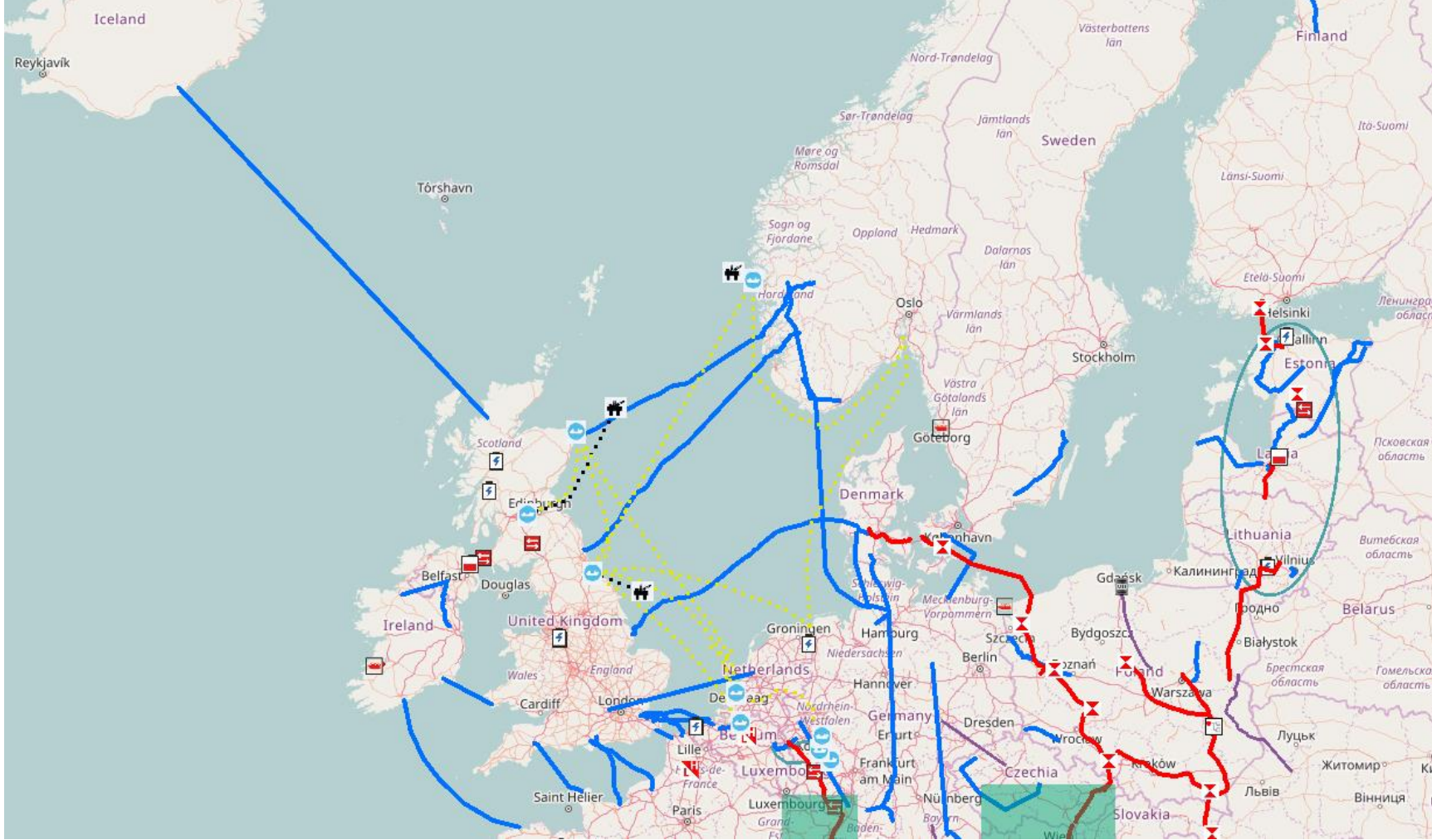

Stort norsk kraftoverskudd

- Norge produserte 148 tWh i 2016. Nettoeksport 17 tWh.
- Praktisk talt all norsk kraft er fornybar: 98 % vind og vannkraft (fornybarandel i EU: 26 %)

Overskuddet skyldes nedlegging og energisparing i industri, hjem, opprusting av kraftverk og småkraft.

EUs tiårige nettutviklingsplan

Hva er Energipakke 4?

De siste delene ble vedtatt av EUs ministerråd i mai.

Energipakke 4 består av fire forordninger og fire direktiver.

I forhold til suvereniteten er disse tre sentrale:

- Den reviderte ACER-forordningen (forordning 2019/942)
- Den reviderte elektrisitetsforordningen (forordning 2019/943)
- Det reviderte elektrisitetsdirektivet (direktiv 2019/944)

EU-kommisjonen (eventuelt overvåkingsorganet ESA), energibyrådet ACER og ACERs underbruk i Norge, RME, blir gitt enda større makt på bekostning av nasjonal styring. Spesielt når det gjelder utvikling og styring av kabler over landegrensene, men også i Norge.

Regioninndeling i energiunionen

ACER avgjør det geografiske området for de nye regionale koordineringssentrene. Kostnadene fordeles mellom nasjonale nettselskap og betales over nettleien. Styret kan selv foreslå å utvide sin makt overfor medlemsstatene i regionen.

Koordineringssentrene skal sikre at EUs lover blir fulgt, spesielt på mellomlandsforbindelser.

Gjennom de regionale koordineringssentrene blir kontroll- og oppfølgingssystemet i EUs energiunion mer operativt og direkte, med ACER på toppen.

Lokale ACER-kontor

For å utføre ACERs oppgaver på en «god og effektiv» måte, kan direktøren avgjøre om det skal utplasseres én eller flere tjeneste-menn i et land.

Før ACER etablerer et slikt lokalt kontor skal det hentes inn synspunkter fra det berørte landet, men ACER kan etablere et slikt kontor selv om landet ikke samtykker.

Dette gir ACER anledning til en svært tett oppfølging av enkeltland.

ACER avgjør flaskehalsinntektene

Allerede energipakke 3 begrenser muligheten for bruk av flaskehalsinntektene til å redusere nettleia, slik Statnett gjør i dag.

Den nye elektrisitetsforordningen legger enda strammere føringer og innskjerper rapporteringsplikten.

Flaskehalsinntektene skal brukes til å sikre at kapasitet står til rådighet gjennom utbygging, forbedring og optimalisering av linjenettet.

ACER fastsetter kriteriene for hvordan inntektene skal anvendes, og lager regler for når og hvor lenge overskytende inntekter får lov til å bli stående på sperret konto før de blir brukt.

Utbygging av utenlandskabler og annen infrastruktur

ACER har allerede i energipakke 3 en sentral rolle i utviklingen av ny transeuropeisk infrastruktur for elektrisitet og gass, og ACER kan også treffe bindende vedtak.

Sammen med Infrastrukturforordningen (347/2013) gir den reviderte ACER-forordningen EUs energibyrå plikt og rett til tett oppfølging av nye utenlandsprosjekter.

Utbygging av utenlandskabler og annen infrastruktur, forts.

Med en gang et prosjekt har blitt «tilstrekkelig modent» skal prosjekteierne sende inn en anmodning om investering. Den skal inneholde forslag til **kostnadsfordeling** og skal sendes til reguleringsmyndighetene i alle berørte land.

Hvis reguleringsmyndighetene ikke kommer til enighet innen seks måneder, går saken videre til ACER. Byrådet skal så treffe vedtak om kostnadsfordelingen og hvordan investeringskostnadene skal reflekteres i nett-tariffene.

Utbygging av utenlandskabler og annen infrastruktur, forts.

Statnett skal hvert andre år sende til RME en tiårig **nettutviklingsplan** med tidsramme for alle prosjekt.

RME skal påse at planen følger EUs tiårige nettutviklingsplan.

Om det er noen som helst tvil om at planen er fulgt, skal det rapporteres til ACER. RME kan selv be om at Statnetts plan blir endret.

Utbygging av utenlandskabler og annen infrastruktur, forts.

Dersom Statnett ikke gjennomfører en investering som står på Statnetts tiårsplan innen tre år, tar RME styring.

Statnett får tre valgmuligheter:

- gjennomføre investeringen,
- sørge for at andre kan ta investeringen, eller
- kreve en kapitalutvidelse med deltakelse av andre investorer.

EU og RME kan altså presse fram gjennomføring.
Alle kostnader skal dekkes over nettleien.

Samsvarsoffiser i Statnett – for EU

For å være helt sikre på at nasjonale systemoperatører som Statnett følger EU-reglene, innstifter EU en samsvarsoffiser (compliance officer) som skal følge og overvåke Statnett.

Stillingen utnevnes av styret i Statnett, men godkjennes av RME.

Samsvarsoffiseren skal sende over investeringsplaner for nett til RME og ACER, samtidig som de går til Statnetts styre.

Bryter planene med EUs tiårsplan for nettutvikling skal samsvarsoffiseren rapportere til RME. Offiseren kan møte på alle møter i Statnetts administrasjon som omhandler tilgang til nettf forbindelser.

Reguleringsmyndigheten for energi

Finner RME at noe som har med grensekryssende forhold å gjøre ikke er løst innen 4 måneder, skal det rapporteres til ACER. ACER fatter vedtak.

RME kan selv fatte vedtak for å sikre at strømmarkedet fungerer, og treffe vedtak direkte overfor strømselskap.

RME kan også ilegge bøter til strømselskap som ikke følger elektrisitetsdirektivet, vedtak fra RME eller ACER.

Når ACER kommer med en uttalelse om brudd på EU-regler, skal RME i de berørte landene med enstemmighet fastslå om det er brudd på reglene og bestemme hvilke tiltak som skal iverksettes. Hvis reguleringsmyndighetene unnlater å gjøre dette innen fire måneder, skal saken forelegges ACER for vedtak.

Roger Bjørnstad er sjeføkonom i LO. Nå legger han fram en rapport om utenlandskabler og konsekvensene ...

[Vis bildetekst](#)

Nytt notat fra LO peker på utenlandskablene som årsak til høye strømpriser

Mindre industri, økte klimagassutslipp og svekket konkurransekraft. Dette mener LO kan bli konsekvensene av flere utenlandskabler.

[Tori Aarseth](#)

tori@lomediamedia.no

Publisert 08.04.2019 10:47

Oppdatert 10.04.2019 20:37

• Energi

Ny rapport: Energisamarbeid trugar 30.000 norske arbeidsplassar

Ja, i forvår er det norske Stortinget på EU's tredje energimarknadspakke. No har EU forhandla fram vidareføringsa av energisamarbeidet, den fjerde energimarknadspakke som gjeldte frå 2020.

Foto: Siri Juell Raamussen

Energisamarbeid mellom Europa og Norge er trugar 30.000 norske arbeidsplassar. Det blir berda i ein ny rapport frå De Facto. Kunnskapssenteret for fagorganiserte, ein samarbeidspartnar til Noreg og EUs tredje energimarknadspakke. No har EU forhandla fram vidareføringsa av energisamarbeidet, den fjerde energimarknadspakke, som skal gjelde frå 2020.

strømproduksjon og industrien, ser De Facto på kva konsekvensar energisamarbeidet med Europa kan ha for Noreg.

Seler prisene vil auke
Rapporten står fast at strømprisen vil stige. Om prisen steg med 10 prosent per kilowatt-time, vil den kraftintensive industrien få ei utvirkning på 1,7 milliarder kroner. Det vil truge 30.000 arbeidsplassar på små, småtindige industrianlegg, viser rapporten.

– Korleis har de komme fram til

– Denne bransjen sysselset 12.000 personar direkte. Om ein reknar med at kvar av desse arbeidsplassane i gjennomsnitt skapar 1,5 nye arbeidsplassar, så kjem vi fram til talt 30.000, seier Roar Eilertsen, dagleg leiar i De Facto og forfatter av rapporten.

– Dette anslaget er eit varsel til alarm!

Ja, det er ein illustrasjon. Dette kjem ikkje til å skje i morgon. Men det er ein langtgåande verkstad vis at som kan hvar bransjen sitt korttinn i Noreg, bil- og traum, blir berda.

Reknar på kraftpris
Rapporten er finansiert av fagforbundet og Nei til EU og blir lagt fram på Nei til EU sitt seminar om EBS og arbeidslivet på fredag.

Rapporten står fast at dei nedringingane som føer vil bli ramma av prisane på kraft er produksjon av aluminium, jern, stål, ferrolegeringar og papir.

Høglje Statistikk sentralbyrå brukar den kraftintensive industrien rundt 20 prosent av all elektrisitet i Noreg.

I dag er to nye overføringskabler for kraft under bygging, ein til England og ein til Tyskland. I tillegg har København NorthConnect som skal på frå Noreg til Skottland, sekt om komjane.

Denne saka har skapt politisk kontrovers og sølmande ligg framleis hos Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE). Nettstatene Europover hevdar at om alle desse tre kablane blir sett i drift, vil overføringskapasiteten mellom Noreg og Europa

auke med 70 prosent samanlikna med dagens til.

Reknar anslaget om NVE
– I rapporten opererer de med eit vassdragslagar anslaget for korleis prisen vil auke om NVE. Korleis har de rekna?

– NVE reknar sjelv med at kraftoverskotet i framtida ikkje vil påverke marknadsplassen på strømm i Noreg. Kraftintensive industrier vil miste sin forhandlingsposisjon i marknaden. Det som ligg til grunn for vår utvurking er enkel marknadsløslig. Korleis NVE kjem fram til sine anslag er med på. Dei ser bort frå at dei vil komme i tillegg nye kablar og at strømmen skal bli oppgradert som følge av det. Det er norske forbrukarar som kjem til å bli ranga. Vår utvurking er ein illustrasjon på korleis kostnadene vil kunne bli.

– De har inkludert auke i kostnadene til elektrisitet?

– Ja. – Krøpelyvande industrier forhandlar om langsigte kontraktar, og berda ein annan pris enn vertige forbrukarar.

– Det stemmer. Det vil skrive om vil ikkje så lenge i morgon. Men tidlegare har bransjen hatt stor forhandlingsmakt fordi dei har vore eit overskott av kraft. Sam-

stundes har kraftprodusentane ikkje hatt ein alternativ måte å bruke krafta på. Derfor har også kraftbransjen vore tent med å vekte ein stabil pris til dei som har vore store andeler over langtid. No har kraftbransjen sett alternativen. Det kan selje krafta på den europeiske marknaden.

Vil gjere investeringar
Eilertsen underrettar at auka

Makt
• Ein bør ikkje gi meir makt over energipolitikken til eit overnasjonalt nivå.

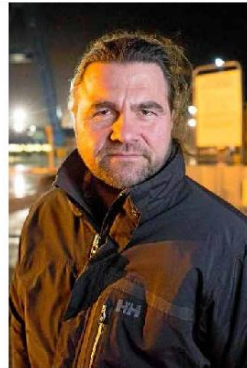
Roar Eilertsen, De Facto

Fakta

EU's energisamarbeid

• EU's tredje energimarknadspakke vart vedtatt i EU i 2009. Den inneheldt fleire felles regler for kraft og gassmarknaden i EU.

• EU's fjerde energimarknadspakke, den såkalla fjerde pakken, er ferdig forhandla i EU. Den styrer energisamarbeidet etter 2020.

Kjempen Ståle Johansen er leder i Industritrasjekjempen, som blant annet kjemper mot Norges salg av energi til utlandet. Foto: Fellesforbundet

– Dramatisk for alle

Fagforeningslederen i Kvarner Vardal Frykter langt større konsekvensar enn at 30.000 arbeidsplassar går tapt, dersom Noreg trugar energisamarbeid med EU.

30.000 arbeidsplassar i norske kraftintensive industrier er trua gjennom energisamarbeidet Acer, viser ein ny rapport fra De Facto – Kunnskapssenteret for fagorganiserte.

Grunnen er at strømprisen vil stige, kanskje med så mykje som 10 prosent per kilowatt-time. Dette vil gi 1,7 milliarder kroner ekstra i strømprisinger for bedrifter som brukar mykje energi i produksjonen rundt om i landet.

Denne bransjen sysselset 12.000 personar direkte. Om ein reknar med at kvar av desse arbeidsplassane i gjennomsnitt skapar 1,5 nye arbeidsplassar, så kjem vi fram til talt 30.000, seier Roar Eilertsen, dagleg leiar i De Facto og forfatter av rapporten.

– Gedigen import
Rapporten sier at de vil være produksjonen aluminium, jern, stål, ferrolegeringar og papir som først vil bli rammet av de økte strømprisene.

I dag er to nye overføringskabler for kraft under bygging, ein til England og ein til Tyskland. I tillegg har København NorthConnect som skal på frå Noreg til Skottland, sekt om komjane.

Johansen meiner rapporten også viser at det vil bli store nok styring i samarbeidet.

– I landet blir gedigen import av kraft.

– Jeg håper vi nå får en ny produksjonen aluminium, jern, stål, ferrolegeringar og papir som først vil bli rammet av de økte strømprisene.

lang sikt vil få konsekvenser for det offentlige, da bedriftene betaler skatt og mottar til tilbakekommer og fylker.

Efter å ha hørt innhaldet i rapporten, seier han spernalt ved hva som egentlig er motivet bak energisamarbeidet med EU.

– Jeg har på hva som er motivet for å tilbyrte oss til Europa, når rapporten viser at vi kan bidra med under en prosent av EU's energibehov. Det er noen som ønsker å profitere på økt strømpris i Norge, sier han.

– Gedigen import
Rapporten sier at de vil være produksjonen aluminium, jern, stål, ferrolegeringar og papir som først vil bli rammet av de økte strømprisene.

I dag er to nye overføringskabler for kraft under bygging, ein til England og ein til Tyskland. I tillegg har København NorthConnect som skal på frå Noreg til Skottland, sekt om komjane.

Johansen meiner rapporten også viser at det vil bli store nok styring i samarbeidet.

– I landet blir gedigen import av kraft.

– Jeg håper vi nå får en ny produksjonen aluminium, jern, stål, ferrolegeringar og papir som først vil bli rammet av de økte strømprisene.

Lurer på motivet
«Det er noen som ønsker å profitere på økt strømpris i Norge.»

De Facto, Industritrasjekjempen

– Jon Fredrik Klauun
jon.fredrik.klauun@gratnet.no

– Jon Fredrik Klauun

– Jon Fredrik Klauun

– Jon Fredrik Klauun

Europas grønne batteri?

- Fornybardirektivet skal gi energiunionen en «grønn profil», med Norge som «balansekraft». Vannkrafta er mest fleksibel.
- Tanken bak «smarte strømmålere»: Norsk eksport når det ikke blåser og sola ikke skinner i Europa. Eksport på dagtid og import av billig strøm på natta kan virke lurt. Men:
- Dette forutsetter hard **effektkjøring** av turbinene og hyppig regulering av vannstanden.

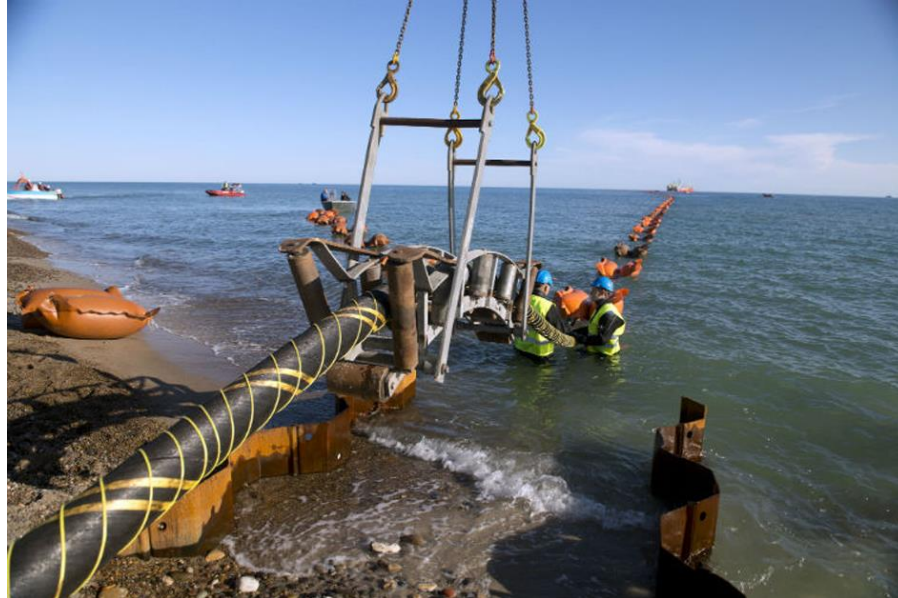

Foto: Statnett

- Skadelig for det biologiske miljøet.
- Oppmuntrer ikke til energisparing, men til å bruke mest mulig strøm når den er billigst.

«Norske bidrag til balansekraft blir antakelig så små at vi ikke kan se at de forsvarer de dramatisk negative konsekvensene for norsk natur som følge av økt effektkjøring.»

«Naturvernforbundet krever at Statnett pålegges å avvente videre utvikling av prosjektet inntil en ny konsekvensutredning foreligger.»

Brev fra Naturvernforbundet til NVE 14. desember 2017.

Takk for meg

www.neitileu.no

Norsk kraft skal styres fra Norge. Ikke av EU!

Vi sier nei til å la EUs energibyrå (ACER) styre strømflyten til og fra Norge.

